

FORSLAG TIL NY PARAGRAF I DEN DANSKE STRAFFELOV: TIDLIG INDSATS MOD HENSYNSLØS ADFÆRD

Baggrund og behov:

I Danmark kriminaliseres stalking i dag gennem straffelovens §242. Denne paragraf kræver at adfærden er både systematisk og vedvarende, og at den er egnet til at krænke en andens fred. Det betyder, at der ofte skal være tale om en længerevarende og veldokumenteret chikane, før myndighederne kan gribe ind. Dette efterlader et hul i lovgivningen, hvor personer kan udsættes for skadelig og grænseoverskridende adfærd, som endnu ikke opfylder kravene til §242, men som alligevel har alvorlige konsekvenser for den udsattes tryghed og mentale helbred.

Inspiration fra Norge

Den norske straffelovs § 266 kriminaliserer "hensynsløs atferd", herunder skremmende eller plagsom opførsel, som krænker en andens fred – uden krav om systematik eller gentagelse. Dette giver mulighed for tidlig intervention, før adfærden eskalerer til egentlig stalking eller fysisk vold.

Formål med en dansk § 266 lignende bestemmelse

- Forebyggelse frem for reaktion:** En tidligere indgriben kan forhindre, at adfærden udvikler sig til stalking eller fysisk vold, og dermed mindske risikoen for traumatisering af den udsatte. Eventuelt sammen med udstedelse af tilhold.
- Adfærdsændring hos voldsudøveren:** Ved at sætte ind tidligere kan man arbejde med adfærdsregulering og eventuelt tilbyde hjælp eller behandling, før mønstrene cementeres.
- Lempelse af bevisbyrden:** Det er ofte ekstremt belastende for den udsatte at skulle dokumentere systematisk chikane over tid. En paragraf, der kriminaliserer hensynsløs adfærd i sig selv, vil gøre det lettere at opnå beskyttelse.
- Lighed for loven:** I dag beskytter straffelovens § 119 a offentligt ansatte mod chikane og forfølgelse i embedsmedfør. En ny paragraf vil sikre, at alle borgere – uanset erhverv og eventuel tilknytning til udøveren – har ret til beskyttelse mod hensynsløs adfærd.

Forslag til formulering: "Den, der ved skræmmende, plagsom eller ved anden hensynsløs adfærd krænker en andens fred, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år."

Bestemmelsen kunne indføres i straffelovens kapitel 27 om freds- og ærekrænkelser, hvor § 265 fortsat står ledig efter indførelsen af lov om tilhold, opholdsforbud og bortvisning i 2012.

Afgrænsning og retssikkerhed

For at sikre proportionalitet og undgå overkriminalisering bør det præciseres, at der skal være tale om en klar krænkelse af den personlige fred, og at vurderingen skal bero på en samlet vurdering af adfærdens karakter og kontekst